

Cauteles d'Obama

LLUÍS FOIX / Periodista

AVUI, 3 de desembre del 2008

Els Clinton no tiren la tovallola tot i haver perdut la batalla davant el president electe Obama en una de les campanyes més llargues i tenses de les primàries demòcrates americanes. Són interessants els criteris dels nomenaments d'Obama, que ha confirmat al davant del Pentàgon Robert Gates, designat per Bush i que era partidari d'augmentar les tropes a l'Iraq (Obama ha promès la retirada militar d'aquí a setze mesos, a tot estirar).

LA SEURETAT SERÀ RESPONSABILITAT d'una persona amb forts lligams amb el pensament republicà, i la diplomàcia, per a l'adversària demòcrata més temuda en la llarga lluita per arribar a la Casa Blanca. La nova administració serà formada per personalitats fortes, amb nivells acadèmics elitistes, intel·lectuals que tenen criteri propi, gent que coneix les grandeses i les misèries dels passadissos del poder a Washington. Em recorda l'estil d'aquella malaurada administració Kennedy, en què els debats sobre les decisions a prendre anaven acompanyats de citacions de Plató, Plutarc, sant Agustí i Benjamin Franklin.

PENSA OBAMA QUE DAVANT ELS REPTES que té la nova administració s'ha de comptar amb els millors i amb els que siguin més capaços de defensar tesis amb arguments sòlids que ajudin a prendre decisions correctes. Una novetat respecte de l'etapa Bush, que tirava pel dret partint de la hipòtesi que amb la força n'hi havia prou per imposar les decisions d'un reduït grup de persones que tenien actituds apriorístiques

sobre qualsevol tema. Aquesta actitud té molts avantatges però també molts riscos. De moment, el sector del Partit Demòcrata més compromès amb el canvi s'ha manifestat sorprès de veure que al capdamunt de la seguretat nacional hi haurà un republicà i que la política exterior serà dirigida per la gran adversària durant les primàries.

ES TRACTA DE DIBUIXAR UN NOU ESQUEMA, fonamentat en una diplomàcia vigorosa sense oblidar la majestuosa força militar dels Estats Units. Robert Gates ha reduït la conflictivitat interna a l'Iraq, i Hillary Clinton passejarà pel món la seva experiència, que l'ha portat en qualitat de primera dama per més de vuitanta països. L'objectiu és tornar al poder tou, al soft power, dilapidat frívolament per Bush, que es pensava que, si tenia la força, res ni ningú no podia fer-li nosa.

EL GUIÓ, FINS AQUÍ, TÉ UNA CERTA LÒGICA, tot i que algunes de les promeses electorals s'hauran de matisar, ajornar o simplement arxivar a l'armari dels bons propòsits dels polítics en campanya electoral. Els Estats Units que trobarà Obama ja no són la potència imprescindible sinó la potència necessària que no ho pot fer tot tota sola. Ha de comptar amb la complicitat de les velles aliances i n'ha de cercar de noves.

LA CRISI FINANCERA VA TRANSFORMANT-SE en una crisi econòmica que pot provocar una crisi social als Estats Units i a tot el món, des de la Xina fins a l'Índia passant per Rússia i Europa. Els desgavells especulatius de Wall Street no es resoldran d'un dia a l'altre, ni tan sols aquesta administració. El mal causat pels fonamentalistes del mercat s'ha estès arreu i ha minat la confiança en les institucions financeres.

A AQUESTA INCERTESA ECONÒMICA s'hi han d'afegir els conflictes militars oberts per la política de força de Bush, el terrorisme internacional que aquests dies ha colpit brutalment Bombai, el futur del Pakistan - inestable i en confrontació perpètua amb l'Índia-, la inacceptable presó de Guantánamo, les relacions amb la Xina i Rússia, els incendis que cremen a l'Àfrica i la imprevisible evolució dels països de l'Amèrica Llatina que són governats per cabdills messiànics i populistes, però que controlen una energia de la qual depenen moltes economies occidentals.

DES DE LA SOLITUD DEL PODER a la Casa Blanca, Obama haurà de gestionar un món convuls. És un home intel·ligent i pràctic que no vol que se'n vagi en orris l'esperança que ha suscitat la seva elecció. L'eufòria i la sorpresa per la seva victòria duraran el que durin els seus encerts. Dependrà de si relança l'economia mundial i de si reconquereix el respecte que els Estats Units necessiten per tornar a ser una potència que garanteixi un cert ordre al món.

GEORGE W. BUSH ACABA D'ADMETRE que un dels errors principals del seu mandat va ser creure que hi havia armes de destrucció massiva a l'Iraq. Ja era hora que acceptés la responsabilitat d'haver obert una guerra sense causa justificada. I aquest reconeixement mostra que els apriorismes dels falcons del seu govern, i d'ell mateix, han fet que grups de fonamentalistes radicals islàmics mantinguin en estat de temença tants països que poden ser víctimes d'atemptats absurds com els que han destrossat tantes vides a Nova York, Madrid, Londres i Bombai.

POTSER SERIA EL MOMENT QUE JOSÉ MARÍA AZNAR demanés disculpes per haver mentit als ciutadans d'aquest país, per haver donat suport a una guerra fonamentada en supòsits falsos. Animi's, senyor Aznar, que el

seu amic Bush ja ha fet el pas. Ell encara és al poder. Vostè ja fa temps que ha abandonat la Moncloa.